

Mide Ülserlerinde Endoskopik Görünüm, Ülser Kenarı ve Çevre Mukozasının Histopatolojik Değerlendirmesi İle CA19-9 Düzeyleri

Dr. B. KARA, Dr. B. ÜNSAL, Dr. Z. A. ALTINAY, Dr. A. Ö. KARAOĞLU,
Dr. N. YAZICIOĞLU, Dr. H. KARACA, Dr. S. KOŞAY

Özet: Endoskopik olarak mide ülseri saptanan 25 hasta çalışmaya alındı. 16 hastada benign ülser görünümü, 9 hastada ise malign ülser görünümü vardı. Histopatolojik olarak 6 hastada malignite doğrulandı. En sık rastlanan çevre mukoza değişikliği intestinal metaplazi (7 hasta), atrofik gastrit (7 hasta) ve yüzeysel gastrit (4 hasta) idi. Ortalama CA19-9 düzeyleri benign ülserlerde 19.4 U/ml, malign ülserlerde 24.5 U/ml olarak saptandı. Karaciğer metastazı saptanan 3 hastada ise 570, 58, 113 U/ml olarak bulunmuştur ($N < 24$ U/ml). Benign ve malign ülserlerde CA19-9 düzeyleri arasında anlamlı bir fark saptanmamış, metastazlı 3 olguda ise belirgin yükselme saptanmıştır.

Summary: BLOOD CA19-9 LEVELS, ENDOSCOPIC APPEARANCE, HISTOPATHOLOGIC EVALUATION OF BIOPSIES FROM EDGE AND AROUND MUCOSA IN GASTRIC ULCERS

25 patients were evaluated in whom gastric ulcer were diagnosed with endoscopic examination. Endoscopic appearance in 9 patients were evaluated as malignant and in 6 of them this diagnosis were confirmed by histopathological examinations. The most frequent around mucosal lesions were intestinal metaplasia (7 patients), atrophic gastritis (7 patients) and superficial gastritis (4 patients). Median CA19-9 levels 19.4 U/ml in benign ulcers and 24.5 U/ml in malignant ulcers. CA19-9 levels in three malignant ulcer patients with hepatic metastases were found as 570, 58 and 113 respectively.

Anahtar Kelimeler: Endoskopi, gastrik ülser, CA19-9

Mide ülserlerinde malignite konusu, gelişen tüm tekniklere rağmen halen güncelliğini korumaktadır. Mide ülserlerinin takibinde tanının malignite yönünde değişmesi çeşitli araştırmacılar tarafından %3-4.5 arasında belirtilmektedir. Diğer yandan ülser çevresindeki mukoza değişikliklerinin de hastalığın takibinde, tedavi planlamasında ve nüks sıklığında önemli olduğu çeşitli çalışmalarda belirtilmektedir. Özellikle tip III intestinal metaplazi saptanan durumlarda gerek tedaviye direnç, gerekse nüks sıklığı artmaktadır.

CA19-9 ilk defa 1978'de Kapowski ve ark. tarafından saptanmış bir yüzeysel tümör belirleyicisi olup, mide malignitelerinde %20-50 arasında yükseldiği belirtilmektedir. Malign olmayan mide hastalıkları ve metastatik durumlarla ilgili fazla çalışma yoktur. Biz bu çerçevede mide ülserlerinin tanı ve izlenmesinde kolaylık sağlamayı amaçlayarak bu çalışmayı yaptık.

Atatürk Devlet Hastanesi Gastroenteroloji Kl.

Key Words: Endoscopy, Gastric ulcer (GU), CA19-9.

MATERYAL ve METOD

Kliniğimizde ayaktan veya yatırılarak tetkik ve tedavi edilen, endoskopik olarak mide ülseri saptanan 25 hasta çalışmaya alındı. Hasta seçiminde yaş ve cins faktörü gözönüne alınmadı, ancak KC parankim hastalığı, kolelityazis ve pankreas ile ilgili hastalığı olanlar çalışmaya alınmadı. Endoskopik incelemeler Olympus GIF XQ 20 ile gerçekleştirildi. Endoskopik inceleme sırasında beraberinde kitle saptanan ülserler çalışma dışında bırakıldı. Ülserin kenarından ve 3cm'lik çevre mukozadan alınan biyopsiler %10'luk formol ile fikse edilip hastanemiz patoloji laboratuvarında H. Eosin ile boyanarak incelendi. Bu arada görünüm özelliklerine göre ülserlerin benign veya malign oldukları kaydedildi. Bütün hastalardan KCFT için kan alındı ve üst abdominal USG inceleme yapıldı. Kronik KC hastalığı saptanan 2 ve kolelityazis saptanan 1 hasta çalışma dışı bırakıldı. CA19-9 çalışması için hastalardan 5 cc düz kan alınarak MEIA (microparticle enzyme immunoassay) metodu ile yapıldı.

Tablo I:

	İntestinal metaplazi	Atrofik gastrit	Yüzeyel gastrit	Normal mukoza
Malign	5	6	1	1
Benign	2	1	3	13
Toplam	7	7	4	14

BULGULAR

Hastaların 17'si (%68) erkek olup, tüm grupta yaş ortalaması 55.4 (41-74) idi. Endoskopik inceleme sırasında malign ülser olarak değerlendirilen 9 hastanın 6 tanesinde histopatolojik inceleme ile tanı doğrulandı. Çevre mukozadan alınan biyopsilerin histopatolojik incelemesi sonucunda elde edilen bulgular Tablo-1'de görülmektedir.

CA19-9 düzeyleri ise ortalama olarak benign ülserlerde 19.4 U/ml, malign ülserlerde 24.5 U/ml olarak saptandı. Ultrasonografik olarak KC'de metastazlar saptanan 3 malign ülserli hastada ise bu değerler 570, 58, 113U/ml olarak bulundu (N<24 U/ml) (Tablo-2).

TARTIŞMA

Mide ülserinin gerek ilk defa tanımlanmasında, gerekse takibi süresince malignite konusu güncelliğini korumaktadır. Bytzer ve ark. yaptıkları çalışmada, uzun süreli mide ülseri izlemelerinde tanının malignite yönünde %3 oranında değişebildiğini belirtmişlerdir (1). Eckart ve ark. da aynı konuda yaptıkları çalışmalarda bu oranı %4.5 olarak bildirmişlerdir (2). Diğer yandan etraf mukoza değişikliklerinin de gerek ülserin tedaviye yanıtı gerekse nükslerin sıklığını etkileyebildiğini gösteren çalışmalar da vardır (3,4). Silva ve ark., özellikle çevre mukozada

KAYNAKLAR

1. Bytzer P et al: Endoscopic follow-up study of gastric ulcer to detect malignancy. *Cancer* 1992; 72: 1194-9.
2. Eckart F et al: Does endoscopic follow-up improve the outcome of patients with benign gastric ulcers and gastric cancers? *Cancer* 1992; 69: 301-5.
3. Ferrati F et al: Early and advanced gastric cancer during follow-up apparently benign gastric ulcer. *J. Surg. Oncol.* 1987; 36: 263-7.
4. Correa P et al : Precursors of gastric and esophageal cancer. *Cancer* 1982; 50: 2554-65.
5. Silva F et al: Variants of intestinal metaplasia in the evolution of chronic atrophic gastritis and ulcer. *Health Serv. Rep.* 1990; 31: 1097-104.

Tablo II:

CA19-9	Benign Ülser	Malign Ülser	Metastaz
Erkek	20.1	24.8	215
Kadın	18.9	23.7	-
Toplam	19.4	24.5	215

tip III intestinal metaplazi tespit ettikleri mide ülseri olgularında nüks oranının çok yüksek olduğunu göstermişlerdir (5). Bazı araştırmacılar etraf mukozada belirgin atrofik gastrit ve intestinal metaplazi tespit edilen durumlarda benign ülser tanısının yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini öne sürmektedirler. Öte yandan, mide malignitelerinde etraf mukoza ile ilgili yapılan incelemelerde %40-60 arasında intestinal metaplazi ve/veya atrofik gastrit bulunduğu ilişkin çalışmalar vardır (6,7). Bizim yaptığımız çalışmada da malign ülser tespit edilen olgularda atrofik gastrit ve/veya intestinal metaplazi tespit edilme yüzdesi bu değerlerden bile yüksektir.

CA19-9 ilk defa Kapowski ve arkadaşları tarafından kolon tümörlerinde gösterilmiş olmasına rağmen (8), daha sonra yapılan çalışmalarda başta pankreas olmak üzere üst GİS tümörlerinde daha spesifik olduğu anlaşılmıştır (9-10). Bununla birlikte nonmalign mide hastalıkları ve ülserlerde yükselmediği, mide kanserlerinde ise %30 oranında yükselebildiği belirtilmiştir. Bizim yaptığımız çalışmada muhtemelen olgu sayısının azlığı ve metastazlı tümörlerin ayrı olarak ele alınması nedeniyle belirgin bir yükselme tespit edilememiştir. Ancak metastaz tespit edilenlerde yüksek CA19-9 değerlerinin bulunması kayda değer bir durumdur. Yine de daha fazla olgu içeren çalışmalara gereksinim vardır.

6. Segua DI et al: Histochemical characterisation of different types of intestinal metaplasia in gastric mucosa. *Cancer* 1983; 52: 498-503.
7. Mukowa et al: Histopathogenesis of intestinal metaplasia; minute lesions in ulcerated stomachs. *J. Clin. Pathol.* 1987; 40: 13-18.
8. Kapowski et al: Specific antigen in serum of patients with colon carcinoma. *Science* 1981; 212: 53-5.
9. Barrilow et al: Gastrointestinal cancer follow-up: the effectiveness of sequential CEA, TPA and CA19-9 evaluation. *Aust. N.Z.J. Surg.* 1991; 61: 675-680.
10. Sternberg W et al: The clinical utility of CA19-9 tumor-associated antigen. *Am. J. Gastroenterol.* 1990; 84: 350-5.